

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไป: ราชอาณาจักรกัมพูชา

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน.....

การสำรวจ รวบรวม และทบทวนข้อมูลด้านการจัดหาวัตถุดิบและการลงทุนด้านแร่ของประเทศกัมพูชา ได้รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิเพิ่มเติมที่มีความทันสมัย โดยการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในประเทศ จากการค้นคว้าเอกสารและผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเดินทางไปสำรวจรวบรวมข้อมูลในประเทศนั้นๆ โดยตรงผ่านหน่วยงานที่มีการประสานสายสัมพันธ์ไว้

รูปที่ 1.1 แผนที่ภูมิประเทศแสดงตำแหน่งที่ตั้งของประเทศกัมพูชา

(ที่มา: www.upload.wikimedia.org, 1997)

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน.....

ประเทศกัมพูชา มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia) มีข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ สังคมและประชากร การเมืองการปกครอง และข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ดังตารางที่ 1.1 และ 1.2

ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขปกติกของประเทศไทยได้แก่ การคมนาคม ท่าเรือ พลังงาน และระบบสื่อสาร สรุปได้ดังตารางที่ 1.3

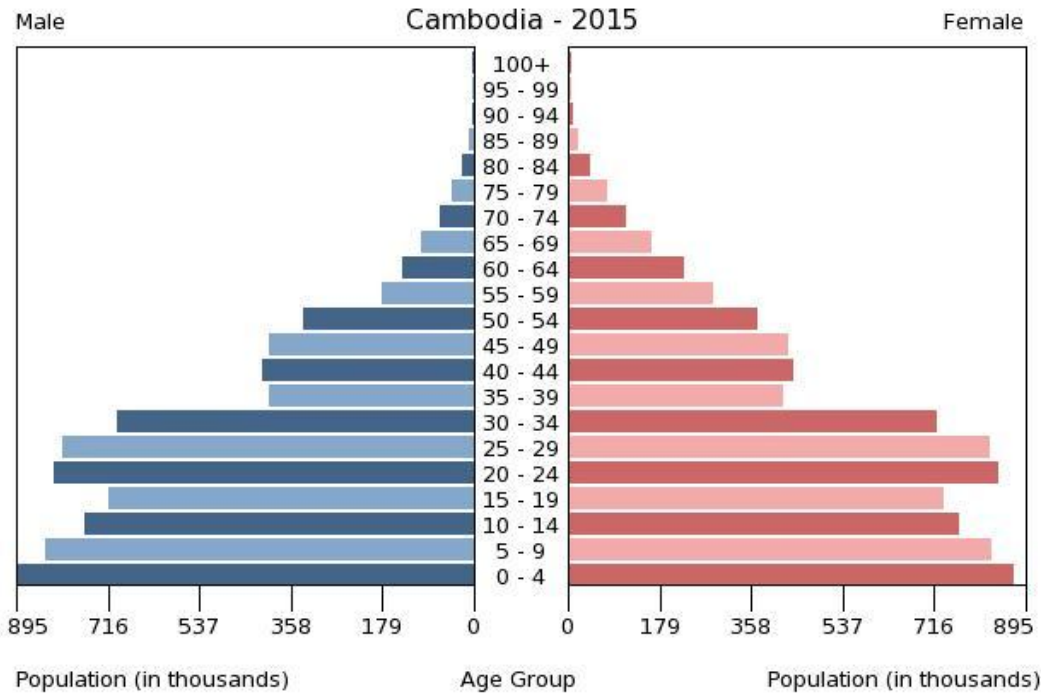
(ที่มา : www.dentaid.org, 2013)

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลทั่วไปของประเทศไทย

ข้อมูล	รายละเอียด
พื้นที่	ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด 181,035 ตารางกิโลเมตร มีแนวชายแดนระหว่างประเทศยาว 2,572 กิโลเมตร
สภาพภูมิประเทศ	ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีทิวเขาล้อมรอบ ได้แก่ เทือกเขาพนมดงรัก, เทือกเขาบรรทัด และเทือกเขาอันนัม
สภาพภูมิอากาศ	แบบร้อนชื้น แบ่งเป็น 2 ฤดูกาล คือ ฤดูฝน (พฤษภาคม-พฤศจิกายน) และฤดูแล้ง (ธันวาคม-เมษายน) อุณหภูมิเฉลี่ย 20-36 องศาเซลเซียส โดยเดือนเมษายน มีอุณหภูมิสูงสุดที่สุด และเดือนตุลาคมมีฝนตกชุกที่สุด
ทรัพยากรธรรมชาติ	<p>ทรัพยากรป่าไม้ ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 60 ของประเทศ</p> <p>ทรัพยากรน้ำ แม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขง และแม่น้ำโตนเลสาบ</p> <p>ทรัพยากรแร่ธาตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สินแร่ เหล็ก ฟอสเฟต บ็อกไซต์ ซิลิคอน ถ่านหิน และแมงกานีส ● อัญมณี แหล่งอัญมณีที่มีคุณภาพดีอยู่ที่กรุงโพลิน จังหวัดโพลิน ● น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ มีก๊าซสำรองประมาณ 5 พันล้านลูกบาศก์เมตร และในพื้นที่ทับซ้อนกับประเทศไทยประมาณ 8 พันล้าน ลบ.ม.
ภัยธรรมชาติ	น้ำท่วมในฤดูมรสุม และภัยแล้ง
ประชากร	มีประชากรประมาณ 16 ล้านคน (ข้อมูล ณ ปี 2558) อัตราการเพิ่มของประชากรเท่ากับ 1.58% โดยมีสัดส่วนของประชากรวัยทำงาน อายุระหว่าง 24-54 ปี สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.61 ของประชากรทั้งหมด
การปกครอง	ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีนายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะรัฐบาล (วาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี)

ข้อมูล	รายละเอียด
เขตการปกครอง	แบ่งเขตการปกครองเป็น 23 จังหวัด กรุง 26 แห่ง อำเภอ 159 แห่ง ชันท์ (หรือเขต) 8 แห่ง ตำบล 1,417 ตำบล และแขวง 204 แขวง เมืองหลวงคือ กรุงพนมเปญ (Phnom Penh)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP)	GDP 17.71 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เฉลี่ย 3,500 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อคน มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 7 (ข้อมูล ณ ปี 2558)
อัตราการว่างงาน	0.13 % (ข้อมูล ณ ปี 2558)
อัตราเงินเฟ้อ	1.4 % (ข้อมูล ณ ปี 2558)
ปีงบประมาณ	มกราคม-ธันวาคม
สถานะทางการเงินการคลัง	ในปี พ.ศ. 2558 กัมพูชาขาดดุลการค้า 2,783 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีหนี้ต่างประเทศ 7,222 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
มูลค่าการส่งออก	ในปี พ.ศ.2558 มีมูลค่าการส่งออกสินค้า 7,867 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.2
สินค้าส่งออกและประเทศคู่ค้า	ส่งออกเสื้อผ้าและรองเท้า ผลผลิตจากเกษตรกรรม ข้าว ปลา ยาสูบ และยางพาราประเทศที่ส่งออก เช่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศยุโรป เยอรมัน แคนาดา ญี่ปุ่น เวียดนาม ไทย เนเธอร์แลนด์ และจีน
มูลค่าการนำเข้า	ในปี พ.ศ.2558 การนำเข้ามีมูลค่าประมาณ 10,650 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3
สินค้านำเข้าและประเทศคู่ค้า	นำเข้า น้ำมันเชื้อเพลิง บุหรี่ ทองคำ เครื่องจักรและอุปกรณ์ วัสดุก่อสร้าง และยารักษาโรค ประเทศที่นำเข้า เช่น ไทย จีน เวียดนาม สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้

(ที่มา: Central Intelligence Agency : CIA, 2016 และ www.tradingeconomics.com, 2015 และ กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, 2554)

รูปที่ 1.2 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศในแต่ละช่วงอายุ

(ที่มา : Central Intelligence Agency : CIA, 2016)

ตารางที่ 1.2 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญของกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2556-2558

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญของกัมพูชา			
	2556	2557	2558
ประชากร (ล้านคน)	15.2	15.5	15.7
อัตราการเจริญเติบโตของประชากร (%)	1.67	1.63	1.58
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (%)	7.4	7.0	7.0
อัตราเงินเฟ้อ (%)	4.6	3.9	1.4
ภาคต่างประเทศ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
มูลค่าการค้า	16,379	18,027	18,517
(% การเปลี่ยนแปลง)	19.4	10.1	2.7
การส่งออก	6,890	7,407	7,867
(% การเปลี่ยนแปลง)	22.3	7.5	6.2
การนำเข้า	9,489	10,620	10,650
(% การเปลี่ยนแปลง)	17.9	11.9	0.3
ดุลการค้า	- 2,599	- 3,213	- 2,783
เงินสำรองระหว่างประเทศ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	4,995	6,106	7,091
หนี้ต่างประเทศ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	5,124	6,427	7,222
อัตราดอกเบี้ย คิดเป็น % ต่อปี (สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ)			
เงินฝาก	3.3	3.3	3.3
สินเชื่อ	12.8	12.3	11.7
อัตราแลกเปลี่ยน ณ สิ้นปี (เรียล : Riel)			
เรียล/ดอลลาร์สหรัฐ	3,995.0	4,037.5	4,080.3
เรียล/บาท	122.3	123.8	112.9

(ที่มา: Central Intelligence Agency : CIA, 2016)

รูปที่ 1.3 เขตการปกครองของประเทศกัมพูชา

(ที่มา: www.th.wikipedia.org, 2012)

ตารางที่ 1.3 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคของประเทศกัมพูชา

ข้อมูล	รายละเอียด
ระบบคมนาคมทางบก	ถนนในกัมพูชา มีความยาวรวมประมาณ 39,704 กิโลเมตร แยกเป็นทางหลวง 5,263 กิโลเมตร และถนนสายจังหวัด 6,441 กิโลเมตร และถนนสายชนบท ประมาณ 28,000 กิโลเมตร ถนนและสะพานอยู่ในช่วงการปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน
การคมนาคมทางน้ำ	การขนส่งทางน้ำภายในประเทศส่วนใหญ่ใช้แม่น้ำแม่โขง แม่น้ำโตนเลสาบ และแม่น้ำบาสัก ซึ่งมีความยาวโดยรวม 1,750 กิโลเมตร ในฤดูฝนและอาจลดเหลือ 580 กิโลเมตร ในฤดูแล้ง โดยการขนส่งตามลำน้ำจะใช้เรือขนาดเล็ก ปัจจุบันกำลังขยายท่าเรือในกรุงพนมเปญ การขนส่งสินค้าทางน้ำภายในประเทศกัมพูชา มีข้อจำกัดเนื่องจากระดับน้ำในฤดูฝนและฤดูแล้ง มีความแตกต่างกันประมาณ 10 เมตร
การคมนาคมทางรถไฟ	เส้นทางรถไฟส่วนใหญ่อยู่ในช่วงการฟื้นฟูปรับปรุง และสร้างเส้นทางใหม่จากท่าเรือมายังเมืองหลวงโดยความช่วยเหลือจากประเทศจีน โดยรัฐบาลกัมพูชาพยายามฟื้นฟูระบบการขนส่งทางรถไฟอีกครั้งด้วยโครงการซ่อมแซมและสร้างรางรถไฟในเส้นทางที่มีอยู่เดิมทั้งในเส้นทางสายเหนือและสายใต้ รวมระยะทาง 650 กิโลเมตร และปรับปรุง

ข้อมูล	รายละเอียด
	สถานีรถไฟกรุงพนมเปญ มูลค่าลงทุน รวม 73 ล้าน ดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ หากโครงการดังกล่าวเสร็จสมบูรณ์กัมพูชา จะเป็นส่วนที่เชื่อมระบบโครงข่ายเส้นทางรถไฟจากสิงคโปร์ถึงจังหวัดยูนนาน คุณหมิง ประเทศ จีนด้วยระยะทาง 5,382 กิโลเมตร ในเส้นทางที่เรียกว่า "Singapore- Kunming Railway Link (SKRL)" ซึ่งการพัฒนาเส้นทางรถไฟของกัมพูชาจะทำให้เกิดความมั่นใจด้านการบริการและการขยายตัวทางการค้า ทั้งภายในและระหว่างประเทศ
การคมนาคมทางอากาศ	ปัจจุบันมีสายการบินนานาชาติที่บินตรงสู่สนามบินนานาชาติพนมเปญ จำนวน 9 เส้นทาง จาก 8 ประเทศ และมีสนามบินนานาชาติ 3 แห่ง ได้แก่ สนามบินนานาชาติพนมเปญ สนามบินนานาชาติเสียมเรียบ และสนามบินนานาชาติกึ่ง (จ.พระสีหนุ) เปิดให้บริการสำหรับสายการบินระหว่างประเทศ ส่วนสนามบินอื่นๆ ได้แก่ สนามบินกรุงเสียม จ.กัมปงชะนัง เป็นสนามบินสำหรับขนส่งสินค้าและสนามบินเกาะกง อยู่ระหว่างการปรับปรุง
ท่าเรือ	มีท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียว คือ ท่าเรือสีหนุวิลล์ และมีท่าเรืออื่นๆ อีก 7 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือพนมเปญ ท่าเรือกัมปงจาม ท่าเรือกระแจะ ท่าเรือสตึงแตรง ท่าเรือเน็ยเคือง เป็นท่าเรือสำคัญบนแม่น้ำโขง และท่าเรือจองคะเน็ยะ(เสียมเรียบ) เป็นท่าเรือที่ตั้งอยู่บนแม่น้ำโตนเลสาป
พลังงาน	ในปี ค.ศ. 2013 มีกำลังผลิตไฟฟ้าเพียง 1.77 billion kWh ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะความต้องการใช้ไฟฟ้าในประเทศมีถึง 3.56 billion kWh ทำให้ต้องนำเข้าจากประเทศไทย เวียดนาม และลาวรวมกันถึง 2.28 billion kWh ทำให้ค่าไฟฟ้าค่อนข้างสูง และมีประชากรเพียงร้อยละ 34 เข้าถึงการใช้ไฟฟ้า มีโครงการสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำเพิ่มขึ้นหลายแห่ง
ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม	ในปี พ.ศ.2557 มีผู้ให้บริการโทรศัพท์บ้าน จำนวน 3 ราย ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จำนวน 7 ราย (Metfone, Smart, Cellcard, Beeline, qb, Excell และ Cooltel) และผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 9 ราย การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีอัตราการเติบโตสูงที่สุด โดยมีผู้ใช้งาน 23.9 ล้านคน และการให้บริการอินเทอร์เน็ตมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยมีผู้ให้บริการจำนวน 831,700 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 5.4 ของประชากรในประเทศ

(ที่มา: Cambodia Freight Forwarders Association (CAMFFA). 2014, The World Bank, 2015

ASIAN DEVELOPMENT BANK (ADB). 2014, AEC Business Support Center in Phnom Penh. 2014,

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. 2554)

1.2 การเข้าร่วมองค์การระหว่างประเทศ.....

(ที่มา : สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4 , 2559)

กัมพูชาเป็นสมาชิกของอาเซียนและสมาชิกของ WTO ส่งผลให้มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสินค้าส่งออกที่สำคัญของกัมพูชา ได้แก่ สินค้าสิ่งทอ ซึ่งมีความได้เปรียบในการผลิตเพื่อการส่งออก โดยมีโรงงานผลิตสินค้าสิ่งทอกว่า 200 โรงงาน มีการจ้างงานกว่า 200,000 คน

รัฐบาลกัมพูชาได้เริ่มกระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน เพื่อลดต้นทุนการประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงมาตรฐานการจ้างงานให้เป็นสากลมากขึ้นโดยอนุญาตให้องค์กรด้านแรงงานนานาชาติ เข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบกระบวนการจ้างงานและการใช้แรงงาน (กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์, 2554)

1.3 ก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 สมาชิกเริ่มแรกมี 5 ประเทศ และต่อมาประเทศบรูไนฯ ได้เข้าร่วมเป็นประเทศที่ 6 ในปี พ.ศ. 2527 เรียกเป็นประเทศสมาชิกเดิมประกอบด้วย

(ที่มา : AsiaPacific Daily website, 2014)

1. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)
2. สหพันธรัฐมาเลเซีย (Republic of Malaysia)
3. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)
4. สิงคโปร์ (Republic of Singapore)
5. ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)
6. บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)

ในระหว่างปี พ.ศ. 2538–2542 ได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก 4 ประเทศ เรียกเป็นประเทศ CLMV คือ

1. ราชอาณาจักรกัมพูชา (The Kingdom of Cambodia)
2. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (The Lao People's Democratic Republic)

3. สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of Union of Myanmar)
4. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam)

วัตถุประสงค์

อาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันจะนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และต่อมาเมื่อการค้าระหว่างประเทศในโลกมีแนวโน้มเกิดการดำรงแรงขึ้น ทำให้อาเซียนได้มุ่งเน้นการรวมกลุ่มเพื่อขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันมากขึ้น โดยการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ในลำดับถัดมา

อาเซียนได้จัดทำพิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) หรือแผนปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยแผนงานเศรษฐกิจในด้านต่างๆ โดยกำหนดทิศทางและแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนที่ประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดจนบรรลุเป้าหมายของการจัดตั้ง AEC ในปี พ.ศ. 2558 (สำนักอาเซียน, 2550) โดยอาเซียนได้กำหนดยุทธศาสตร์การก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่สำคัญ 4 ประการ โดยมีรายละเอียด AEC Blueprint ดังนี้

ยุทธศาสตร์และองค์ประกอบสำคัญของ แผนงานใน AEC Blueprint

การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วมกัน	การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน	การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค	การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก
<ul style="list-style-type: none"> • การเปิดเสรีทางการค้า (AFTA) • การเปิดเสรีการค้าด้านบริการ (AFAS) • การเปิดเสรีการลงทุน (AIA) • การเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างกัน • การเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ • การรวมกลุ่มสาขาอุตสาหกรรมสำคัญให้เป็นห่วงโซ่อุปทาน 	<p>การส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านต่างๆ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> • นโยบายการแข่งขัน • การคุ้มครองผู้บริโภค • ทรัพย์สินทางปัญญา (IPR) • กฎระเบียบภาษีอากร • การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การเงินการขนส่ง และเทคโนโลยีสารสนเทศ 	<p>การส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของสมาชิก และการลดช่องว่างของระดับการพัฒนา ระหว่างสมาชิกเก่าและใหม่ เช่น การพัฒนา SMEs แผนงานการริเริ่มการรวมตัวอาเซียน (IAI)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การส่งเสริมการรวมกลุ่มเข้ากับประชาคมโลก โดยเน้นการประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เช่นการจัดทำเขตการค้าเสรี (AFTA) และความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด (CEP) • การสร้างเครือข่ายในด้านการผลิตและจำหน่าย เป็นต้น

**สรุปโอกาสและผลกระทบที่จะได้รับจากการเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**

ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
<ul style="list-style-type: none"> ➢ ผู้ประกอบการสามารถขยายช่องทางและเพิ่มโอกาสในการได้ประโยชน์จากตลาดอาเซียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ➢ ขยายโอกาสด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก เนื่องจากการยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้า (NTMs) ➢ เพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการในการใช้ประโยชน์จากห่วงโซ่อุปทานในอาเซียนเพื่อลดต้นทุนการผลิต ➢ ได้รับประโยชน์จากการลดภาษีสินค้านำเข้า ➢ สามารถเข้าไปจัดตั้งกิจการการให้บริการในประเทศสมาชิกอาเซียนได้สะดวกยิ่งขึ้น ➢ เป็นปัจจัยดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากการผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ➢ เชื้อประโยชน์ให้นักลงทุนไทยย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศสมาชิกที่มีแรงงานราคาถูกและมีทรัพยากรในการผลิตที่สมบูรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ จำนวนคู่แข่งและสภาพการแข่งขันในตลาดเพิ่มสูงขึ้น ➢ อาจมีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือของไทยไปยังประเทศที่ให้ค่าตอบแทนสูงกว่า ➢ อาจกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในบางสาขาที่มีความอ่อนไหว เช่น การเกษตร ปศุสัตว์ และประมง เป็นต้น ➢ อาจเกิดการแย่งชิงเงินลงทุนระหว่างอาเซียนด้วยกันเอง

(ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2557)

นโยบายเชิงรุก	นโยบายเชิงรับ
<ul style="list-style-type: none"> ➢ ต้องเรียนรู้ในโอกาสและความท้าทายที่กำลังเกิดขึ้นทั้งในด้านการเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนเพื่อหามาตรการในการรับมือในอนาคต ➢ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ ➢ ควรดำเนินกลยุทธ์การตลาดเชิงรุกโดยการใช้ประโยชน์จากการลดภาษีนำเข้า โดยการขยายช่องทางทางการตลาดให้เข้าถึงผู้บริโภคในต่างประเทศโดยตรงมากขึ้น ➢ ควรให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าที่รักษาสีสิ่งแวดล้อมและลดภาวะโลกร้อน รวมถึงการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม (CSR) ➢ ควรศึกษากฎระเบียบและเงื่อนไขด้านการนำเข้าของประเทศคู่ค้า เพื่อลดการแข่งขันกันเองและสามารถกำหนดกลยุทธ์ธุรกิจที่สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ ➢ ควรศึกษาแนวทางในการสร้างพันธมิตร หรือหุ้นส่วน และสร้างเครือข่ายธุรกิจในประเทศอาเซียนอื่นๆ ➢ ควรศึกษาพฤติกรรม รสนิยม และความต้องการในตลาดอาเซียนอย่างรอบด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสามารถนำไปใช้ในการวางแผนธุรกิจต่อไปได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ศึกษาและเรียนรู้คู่แข่งทั้งในประเทศและในอาเซียนอย่างรอบด้าน เพื่อให้ทราบถึงสภาพการแข่งขันนโยบาย เพื่อเตรียมพร้อมการแข่งขันที่จะเพิ่มขึ้น ➢ ควรปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจ ➢ ต้องพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมของบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

(ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2557)

1.4 ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ACIA).....

ความตกลง ACIA มีขอบเขตครอบคลุมมิติการลงทุนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- 1) การเปิดเสรี (Liberalization)
- 2) การคุ้มครอง (Protection)
- 3) การส่งเสริม (Promotion)
- 4) การอำนวยความสะดวก (Facilitation)

(ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์, 2557)

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลักของความตกลง ACIA คือ ต้องการสร้างให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีกฎระเบียบด้านการลงทุน (Investment Regime) ที่เปิดกว้างและเสรี (Open & Free) และในขณะเดียวกันเพื่อส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ (Integration) ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านการลงทุน โดยสรุปความครอบคลุมในความตกลงได้ดังนี้

การเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ ACIA ครอบคลุม	สิ่งที่ไม่ตกลง ACIA ไม่ครอบคลุม
1. ประเภทของการลงทุน <ul style="list-style-type: none"> - การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) - การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์หรือการถือหุ้นน้อยกว่า 10 % (Portfolio) 	1. มาตรการทางภาษี ยกเว้นมาตรการภาษีที่เกี่ยวข้องกับบทการโอนเงินและการเวนคืน
2. สาขาการลงทุน 5 กลุ่ม <ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมการผลิต, เกษตร, ประมง ป่าไม้, เหมืองแร่ และ บริการที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 5 ภาคข้างต้น 	2. การอุดหนุนโดยรัฐ (Subsidies)
	3. การจัดซื้อจัดจ้าง
	4. การบริการโดยรัฐ
	5. การเปิดเสรีกิจการบริการเนื่องจากมาตรการทางภาษี การอุดหนุน การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริการโดยรัฐ

(ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2557)

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกัมพูชากับประเทศไทย.....

1) ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการค้า

ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญ และเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ในกัมพูชา แต่เนื่องจากระบบการบริหารจัดการภายในของกัมพูชา เช่น การจัดเก็บภาษี การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ฯลฯ ยังขาดมาตรฐานและไม่เป็นสากล จึงทำให้การค้าและการลงทุนของไทยในกัมพูชามีต้นทุนสูงและเติบโตช้า ซึ่งไม่สอดคล้องกับศักยภาพและสถานะทางเศรษฐกิจของไทย ทั้งนี้รัฐบาลทั้งสองฝ่ายได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและตกลงที่จะร่วมมือกันเร่งรัดการแก้ปัญหาและลดอุปสรรคด้านการค้าการลงทุนระหว่างกันให้ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรมต่อไป

(ที่มา : Robofores Blog, 2015)

มูลค่าการค้าระหว่างไทย-กัมพูชา ในปี พ.ศ. 2558 มีมูลค่าโดยรวม 188,641.5 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่าการส่งออก 167,048.3 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า 21,593.3 ล้านบาท ซึ่งสินค้าส่งออกที่ไทยส่งไปยังกัมพูชาที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป น้ำตาลทราย อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องดื่ม เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เป็นต้น ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าจากกัมพูชาที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ผัก ผลไม้และผลิตภัณฑ์แปรรูป ลวดและสายเคเบิล สินแร่โลหะและผลิตภัณฑ์ (กรมการค้าต่างประเทศ, 2558)

ตารางที่ 1.4 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยกับกัมพูชา (หน่วย : ล้านบาท)			
	2556	2557	2558
การส่งออกไปกัมพูชา	128,643.3	145,486.7	167,048.3
% การขยายตัว	10.2	13.1	14.8
การนำเข้าจากกัมพูชา	10,920.1	19,180.9	21,593.3
% การขยายตัว	40.0	75.6	12.6
มูลค่าการค้า	139,563.4	164,667.5	188,641.5
% การขยายตัว	35.1	18.0	14.6

(ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ, 2558)

การค้าชายแดนไทยกับกัมพูชา

ในปี พ.ศ. 2558 การค้าชายแดนมีมูลค่า 124,312.64 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.60 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยแบ่งเป็นมูลค่าการส่งออก จำนวน 104,503.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.04 และมูลค่าการนำเข้า จำนวน 19,809.14 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.67 (กรมการค้าต่างประเทศ, 2558)

2) ความสัมพันธ์ทางการทูต

ประเทศไทยและกัมพูชามีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2493 โดยมีเอกอัครราชทูตไทยไปประจำอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ และทางกัมพูชาก็มีสถานเอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำประเทศไทยเช่นเดียวกัน ความตกลงที่สำคัญกับไทยยกตัวอย่างเช่น

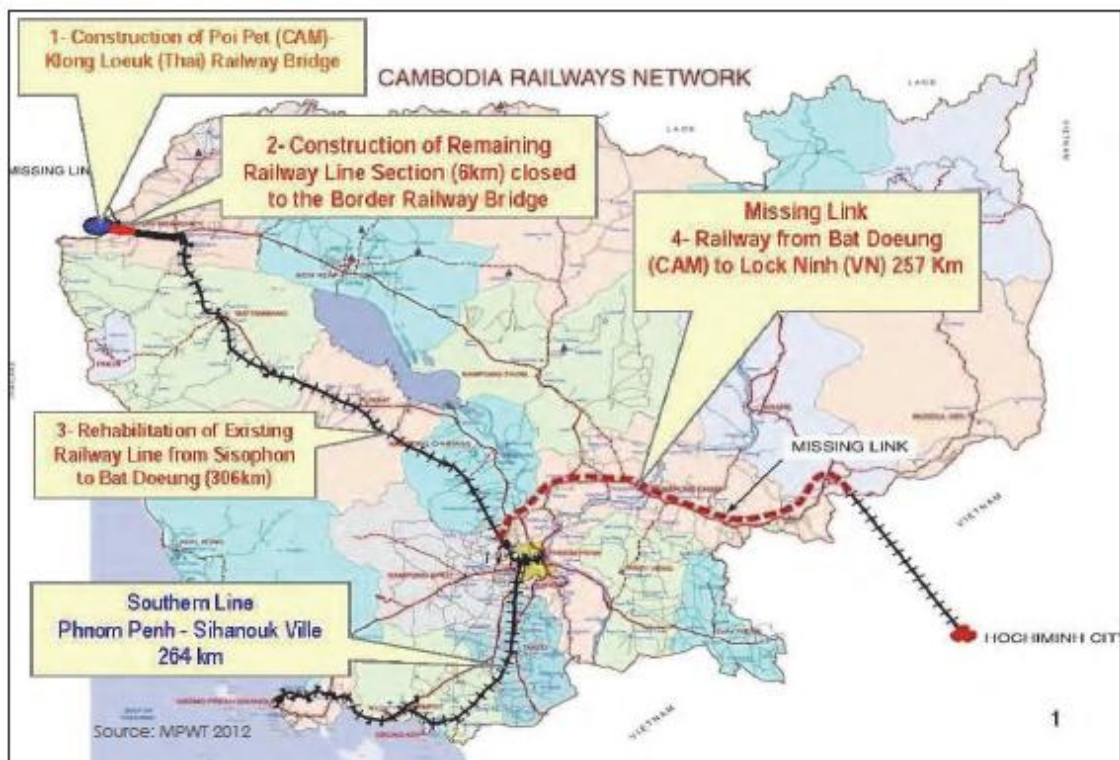
- ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย-กัมพูชา
- ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนลงนาม
- ความตกลงความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว
- ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการชายแดน
- ความตกลงว่าด้วยการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิชาการไทย-กัมพูชา

1.6 สรุปและวิเคราะห์ ข้อมูลสนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแร่.....

1) ประเทศกัมพูชามีเสถียรภาพทางการเมือง มีอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เติบโต จะช่วยทำให้เศรษฐกิจขยายตัว การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคภายในประเทศยังมีน้อย จึงช่วยดึงดูดการลงทุนในหลายด้าน

2) ขาดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนทางหลวงที่ได้มาตรฐาน แหล่งพลังงานไฟฟ้า ที่จะดึงดูดการลงทุน แต่รัฐบาลกำลังเร่งปรับปรุง ประเทศกัมพูชาจะต้องลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเป็นจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาก่อน คือ โรงไฟฟ้า ถนน เส้นทางรถไฟ และท่าเรือ ประกอบด้วยการปรับปรุงเส้นทาง AH1 จากชายแดนประเทศไทย ขยายการขนส่งสินค้าตามลำน้ำโขงไปยังประเทศเวียดนาม การขยายเส้นทางรถไฟจากท่าเรือสีหนุวิลล์มายังเมืองหลวงเพื่อช่วยลดค่าขนส่ง

- 3) การสร้างโรงกลั่นน้ำมันจะช่วยพัฒนาความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจของประเทศ จะช่วยลดการพึ่งพานำเข้าน้ำมัน ถ้ามีการผลิตน้ำมันดิบจากแหล่งสัมปทานในประเทศในอนาคตอันใกล้
- 4) การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community: AEC) จะช่วยขยายการค้าและการลงทุนในภูมิภาค
- 5) มีแรงงานราคาถูก และประชากรวัยทำงานมีจำนวนมาก สหภาพแรงงานไม่เข้มแข็ง
- 6) พื้นที่ทางไกลอาจจะยังคงมีทุนระเบิดจากสงครามตกค้างอยู่ การใช้ที่ดินจะต้องมีการสำรวจและกู้ทุนระเบิดเพื่อความปลอดภัย

รูปที่ 1.4 แผนพัฒนาเส้นทางรถไฟของประเทศกัมพูชา
(ที่มา: Cambodia Freight Forwarders Association (CAMFFA), 2014)